

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 400/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. októbra 2011 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej Advokátskou kanceláriou H., spol. s r. o., B., konajúcou prostredníctvom advokáta Mgr. J. H., vedené pod sp. zn. Rvp 2264/2011 a sp. zn. Rvp 2526/2011, vo veci namietaného porušenia jej práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 CoE 409/2010 zo 17. januára 2011, sp. zn. 43 CoE 169/2011 z 25. mája 2011 a sp. zn. 2 CoE 59/2011 z 29. apríla 2011 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod sp. zn. Rvp 2264/2011 a sp. zn. Rvp 2526/2011 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 2264/2011.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 31. augusta 2011 a 27. septembra 2011 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 CoE 409/2010 zo 17. januára 2011, sp. zn. 43 CoE 169/2011 z 25. mája 2011 a sp. zn. 2 CoE 59/2011 z 29. apríla 2011 (ďalej len „napadnuté uznesenia“).

2. Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka je právnickou osobou, ktorá sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá *inter alia* poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmlúv o úvere uzavretých v období apríli 2004 a auguste 2004 poskytla dlžníkom-fyzickým osobám úvery vo výške od 531,1 € a 232,36 €, ktoré spolu s ďalšími poplatkami boli dlžníci povinní vrátiť v 10 mesačných splátkach. Na zabezpečenie úveru bolo priamo v zmluve o úvere dojednané, že splnomocnený zástupca dlžníka, ktorý bol v zmluve priamo určený, je oprávnený v prípade, ak dlžník nesplní svoje povinnosti, vykonať právne úkony, a to najmä podpísať za dlžníka notársku zápisnicu o uznaní dlhu. Keďže dlžníci neuhradili dve po sebe idúce splátky, dostali sa do omeškania so splácaním úveru, čím sa tento stal v zmysle podmienok úveru okamžite splatným. Následne boli 12. júna 2005 a 13. februára 2005 spísané notárske zápisnice, ktoré za dlžníkov podpísal splnomocnený zástupca.

2.1. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2264/2011 bol 6. októbra 2005 podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Lučenec 15. novembra 2005 začal nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu. Súdny exekútor podaním z 26. mája 2010 dal podnet na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú. Okresný súd Lučenec ako vecne a miestne príslušný na rozhodovanie o exekučnej agende

uznesením sp. zn. 13 Er 1028/2005 z 8. októbra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, proti ktorému podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd uznesením zo 17. januára 2011 odvolanie sťažovateľky odmietol, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. Následne okresný súd uznesením z 15. marca 2011 exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 43 CoE 169/2011 z 25. mája 2011 tak, že potvrdil uznesenie Okresného súdu Lučenec ako vecne a právne správne.

2.2. Vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2526 bol 26. apríla 2005 podaný návrh na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, ktorý na základe poverenia udeleného Okresným súdom Žiar nad Hronom 18. mája 2005 začal nútený výkon rozhodnutia, t. j. exekúciu. Okresný súd Žiar nad Hronom ako vecne a miestne príslušný na rozhodovanie o exekučnej agende z vlastného podnetu bez akéhokoľvek podnetu uznesením sp. zn. 11 Er 799/2005 z 18. novembra 2010 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekúciu zastavil. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 2 CoE 59/2011 z 29. apríla 2011.

3. Podľa názoru sťažovateľky napadnutými uzneseniami krajského súdu boli porušené jej práva vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 dohovoru v príčinnej súvislosti s právom podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Krajský súd napadnutými uzneseniami potvrdil uznesenia prvostupňových súdov o neprípustnosti exekúcie a následne o jej zastavení z dôvodu, že exekúcia nemôže byť vykonaná na základe predložených notárskych zápisníc. Súdny prvý stupeň dospeli k záveru, že dohody o splnomocnení uzavreté medzi dlžníkmi sťažovateľky a zástupcom (priamo určeným), ktoré boli súčasťou zmlúv o úvere, sú absolútne neplatné. Preto neboli ani notárske zápisnice, ktoré za dlžníkov podpísal splnomocnený zástupca, spôsobilým exekučným titulom, pretože neobsahovali materiálne podmienky vykonateľnosti, najmä súhlas dlžníka s vykonateľnosťou. Podľa krajského súdu dlžníci nemali na výber zvoliť si iného zástupcu, pretože tento už bol priamo uvedený na tlačive zmluvy o úvere. Sťažovateľka poukázala na to, že súdy prvého stupňa pri rozhodovaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie už preskúmali exekučné tituly (notárske zápisnice). Tým nadobudla sťažovateľka právnu istotu a súčasne aj legitímne očakávanie

vykonania exekúcie, a tým ochrany jej majetku. Súdny prvý stupeň z podnetu súdneho exekútora, resp. z vlastného podnetu začali konanie o zastavenie exekúcie, pričom pred začatím tohto konania neposkytli možnosť účastníkom exekučného konania vyjadriť sa k začatiu konania o zastavení exekúcie. Týmto postupom bola podľa sťažovateľky porušená rovnosť strán. Sťažovateľka tiež namietala vykonanie dokazovania z vlastného podnetu bez znalosti vôle strán, keď im nebol daný priestor na vyjadrenie sa k vykonaným dôkazom a ani možnosť navrhnúť nové dôkazy. Sťažovateľka na podporu svojich tvrdení interpretovala čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu, poukázala aj na konkrétne rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví, že napadnutými uzneseniami boli porušené jej označené práva, napadnuté uznesenia zruší, prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

7. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením krajského súdu zo 17. januára 2011

8. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd dopytom na Okresnom súde Lučenec, ako aj z odtlačky prezenčnej pečiatky navrhovateľky na kópii uznesenia krajského súdu zo 17. januára 2011, ktoré sťažovateľka pripojila k sťažnosti, zistil, že toto uznesenie bolo doručené sťažovateľke

a zároveň aj nadobudlo právoplatnosť 7. februára 2011. Sťažovateľka podala sťažnosť ústavnému súdu, ktorá smerovala aj proti tomuto uzneseniu krajského súdu, na poštovú prepravu 26. augusta 2011, čo je zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty.

Z uvedeného dôvodu dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosť je v časti, v ktorej smeruje proti uzneseniu krajského súdu zo 17. januára 2011, podaná oneskorene, čo je dôvodom na jej odmietnutie.

Spoločné prerokovanie vecí

9. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

10. S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2264/2011 v časti, v ktorej smeruje proti uzneseniu krajského súdu z 25. mája 2011 a sp. zn. Rvp 2526/2011, a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, a taktiež prihliadajúc na totožnosť v osobe sťažovateľky a krajského súdu, proti ktorému tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd uplatniac citované právne normy tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

Namietané porušenie práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu *každá fyzická osoba alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie však nebráni právu štátu prijímať zákony, ktoré považuje za nevyhnutné, aby upravil užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom alebo zabezpečil platenie daní alebo iných poplatkov alebo pokút.*

13. Po oboznámení sa s obsahom námietok sťažovateľky, skutkovým stavom v oboch prejednávaných sťažnostiach, ako aj skutkovými a právnymi závermi obsiahnutými v napadnutých uzneseniach dospel ústavný súd k záveru, že sťažnosti sú zjavne neopodstatnené. Táto skutočnosť je dôvodom na ich odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd poukazuje na odôvodnenia svojich predošlých rozhodnutí o skutkovo totožných sťažnostiach sťažovateľky, napr. I. ÚS 261/2011, III. ÚS 90/2011, III. ÚS 91/2011, II. ÚS 48/2011, III. ÚS 75/2011, IV. ÚS 151/2011 a IV. ÚS 159/2011. Ústavný súd sa stotožňuje s odôvodnením týchto rozhodnutí, ktoré boli sťažovateľke riadne doručené, preto na ne v plnom rozsahu odkazuje.

14. Vzhľadom na odmietnutie sťažností ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti v nich uplatnených už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. októbra 2011